

Liisa tarhurin toukokuun tarinoita

Nyt se on ohi, tarhurin kovasti odottama ja paras kuukausi, toukokuu. Kaikkea on mahtunut yhteen kuukauteen. Lumet sulivat ensimmäisellä viikolla varjoisalta osaa pihaa. Lämpimiä päiviä oli joitakin, joka antoi luvan uskoa, että nyt on talven selkä tahtunut. Onhan se tahtunut, mutta Suomen kevät on aina arvaamaton ja tuottaa yllätyksiä. Loppukuu olikin sitten kylmää, kuivaa ja tuulista, kaikkea sitä, joka vaikeuttaa puutarhan hoitoa.

Ensimmäinen viikko meni odotellessa, että pääsisi jatakin puuhaamaan puutarhaan, mutta sitten pari seuraavaa viikkoa olikin aika kiireistä. Piti juhlia synttäreitä, tyhjentää vanhaa taloa ja kolmannella viikolla reissasin ympäri suomenmaata. Mukavaa oli käydä ystävien kanssa pienillä "puutarhamatkoilla" eri paikoissa ja tulla kotiin yöksi. Tavaroita piti kuljettaa, kun sattuu olemaan pakettiauto, niin usein on tilanne, että vie mennessäs, tuo tullessas ja pissi siellä ollessa! Vaikka tuli istuttua yli 1000 km autossa, niin ei tarvinnut onneksi ajaa itse, kuin vajaa puolet. Mukava oli katsella kaunista suomalaista maisemaa ja nauttia kevään valosta ja vihreydestä.

Kun kahteen viikkoon en ehtinyt tehdä puutarhassa oikeastaan mitään, niin kyllähän sen seuraukset sitten tietää. Vuohenputket villiintyivät, niin että luulin, että en mahda niille mitään. Taltutin pahimmat kasvustot pensaiden juurilta käsitrimerin avulla. Vuohenputket olivat sopivasti kasvaneet yli maanpeitekasvien, joten "päät poikki" ja luottaa siihen, että ensimmäinen ja runsain kasvuvoima on taltutettu. Kun peitekasvit vahvistuvat, niin voi sitten kesemmällä kitkeä tarkemmin, niitä vuohenputkia, jotka voivat hyvin oli kylmää, kuivaa, kuumaa tai kosteaa.

Eipä voinut vielä toukokuun alussa viedä taimia kasvihuoneeseen. Ei ollut mitään mieltä lämmittää öitä taimien takia, jotka mahtuivat kasvamaan ikkunoilla. Olen muuttanut taimet toisen viikon alussa ja olenkin selvinnyt ilman lämmitystä. Sisäkukatkin ovat päässeet kasvihuoneeseen virkistäytymään. Jostain syystä ruukkuja on ilmestynyt aika moinen määrä kasteltavaksi, vaikka vannoin viime kesän jälkeen, että ruukkuja on vähennettävä, sillä ne työllistävät kaikkein eniten. Ei sitä keväällä muista, mitä syksypimeillä on mietiskellyt.

Jotakin on pielessä tarhurin taimikasvatuksessa ja muutenkin kasvien ja kukkien kasvussa. Olen aloittanut samettikukkien kasvatuksen maaliskuun lopulla. Kuukauden päästä koulitsin ne ja tällä hetkellä ne ovat noin 5-8 senttiä, eivät kuki eivätkä oikein kasvakaan. Monet sisäkukat ja kesäkukkien taimet lopettivat kasvun, kun laitoin ne uuteen multaan ja koulutin. Ensimmäisen kerran ostin eräästä kaupasta kesäkukkamultaa ja istutin ne siihen. Epäilen, että se multa oli jotenkin viallista, kun mikään ei oikein ole kasvanut. Jotkut pistokkaatkaan eivät ole jatkaneet kasvua ja esim. pelakuun pistokkaat ovat vaalean vihreitä, vaikka olen lannoittanutkin niitä. Aina sitä ihmettelee, että eikö sitä edes osaa samettikukkia enää kasvattaa, vaikka on neljäkymmenen vuoden kokemus.

Täytyy palata ensi vuonna tuttuun multaan ja lopettaa erikoisten multien ostaminen. Olen näiden vuosikymmenien aikana oppinut, että vuodet eivät ole veljeksiä, eikä myöskään keväät. Kaikki vaikuttaa kaikkeen, eikä kaikki ole tarhurin taidoista kiinni.

Mikä menneessä talvessa oli sellaista, joka sai useita kasveja kuolemaan? Ihmetyttää suuresti, kun talvi oli luminen ja kovia pitkiä pakkasjaksojakaan ei ollut niin monet tutut vahvat kasvit ovat menehtyneet. Liekö syy

talvessa, vai pitääkö ajatella vähän pitemmälle taaksepäin, että onko syy vaikka kahdessa kuivassa ja kuumassa kesässä!

Sitruuna-ajuruoho, jota oli muutaman metrin verran kukkapenkin reunuskasvina, oli vain jäljellä kuivahtaneita juurituppaita. Ei elonmerkkejä missään. Paikka on kuiva, joten talvimärkyyskään ei voi olla syytä. Onneksi on tallella muutama pieni sekundatimenalku, joten ehkä se ei kaikki ole kadonnut. Aiemmin olen kitkenyt sitä käytävien reunoilta, kun siementaimia oli vähän joka puolella. Koristeheinät saattavat olla ongelmallisia kasvattaa, jos on märkiä talvia. Koristekastikka, joka on kasvanut yli kymmenen vuotta komeina tuppaina korkeudella puolitoista metriä, niin nyt ei ole elonmerkkiä kummassakaan taimessa. Siniheinä, joka kasvaa jossain päin Suomea luonnonvaraisena ja on yleensä vahva kasvuinen, on hävinnyt useammasta paikasta. Jopa ruukussa kellarissa oleva ei lähtenyt kasvamaan. Toivon löytäväni siementaimia, jotka ovat elossa. En koskaan leikkaa heiniä syksyllä, sillä ne onttovarisina paleltuvat silloin helposti, joten sekään ei voi olla syy. Paikka on tontin kuivempia, joten senkin pitäisi olla sopiva. Märkä syksy tietysti voi vaikuttaa talvehtimiseen maassa.

Rentoakankaali ja hopeapeippi, jotka ovat vuosia "kuleksineet" tarhurin puutarhassa ilmestyen milloin mihinkin. Yleensä omalla paikallaan lisääntyvät paksuksi kasvustoksi. Joskus on ollut pieniä vaurioita ja taimien kuolemisia joinakin keväänä, mutta ei tällaisia isoja menetyksiä. Onneksi niitä aina johonkin suojaisaan paikkaan jää. Niitä on helppo lisätä rönsyistä, juurenpaloista ja pistokkaista.

Sain apua ruohonleikkuuseen ensimmäisen nurmikon ajamiseen. Ruoho, tai oikeammin kaikki muu vihreä ja pellikset olivat riehaantuneet kasvuun, vaikka suurin osa heinikosta oli myyrien myllertämää. Ajattelinkin, että kuinka paljon on kiviä noussut esiin, vaikka monta kertaa olin haravoinut. Nurmikonsilppua tuli monta kottikärryllistä ja siinä olikin kova homma saada se laitettua pois ennen kuin energinen viherkate rupeaa lämpenemään ja mätänemään. Ajoin sitä perennapenkkeihin ja pensaiden juurille. Ajattelin sen tukahduttavan siemenrikkaruohot ja antaahan se voimaa ja kasvualustaa kasveille. Eihän aina kaunista ole, kun ei multaa näy kasvien ympärillä, mutta se on hyvä lisä maanparannukseen ja lisää luonnon monimuotoisuutta.

Toukokuun viimeiset päivät ovat kylmiä ja kesäkuun alku voi tuoda vielä yöpakkasia, mutta tärkeää on uskoa, että kesä koittaa ja elämä voittaa! On valoa, elämää maassa, puussa ja ilmassa. Elämän voima ja energia huokuu joka puolella. Tuntuu siltä, että kaikki linnut ym. eläimetkin elävät kiihkeää aikaa. Se energisyys tarttuu myös tarhuriin ja on mukava ahertaa puutarhassa, kun kaikki on aivan kuin alussa. Kesäkuussa alkaa kesä, suvi. Ruoho on maassa, lehti on puussa ja kukkaset kedolla.